

M E R K U R I U S Z

KLUBU POLSKIEGO – nr 5/2009

TESTAMENT MÓJ

Juliusz Słowacki

Żyłem z wami, cierpiałem i płakałem z wami,
Nigdy mi, kto szlachetny, nie był obojętny,
Dziś was rzucam i dalej idę w cień — z duchami —
A jak gdyby tu szczęście było — idę smętny.

Nie zostawiłem tutaj żadnego dziedzica
Ani dla mojej lutni, ani dla imienia; —
Imię moje tak przeszło jako błyskawica
I będzie jak dźwięk pusty trwać przez pokolenia.

Lecz wy, coście mnie znali, w podaniach przekażcie,
Żem dla ojczyzny sterał moje lata młode;
A póki okręt walczył — siedziałem na maszcie,
A gdy tonął — z okrętem poszedłem pod wodę...

Ale kiedyś — o smętnych losach zadumany
Mojej biednej ojczyzny — przyzna, kto szlachetny,
Że płaszcz na moim duchu był nie wyżebrany,
Lecz świetnościami dawnych moich przodków świetny.

Niech przyjaciele moi w nocy się zgromadzą
I biedne serce moje spalą w aloesie,
I tej, która mi dała to serce, oddadzą —
Tak się matkom wypłaca świat, gdy proch odniesie...

Niech przyjaciele moi siadą przy pucharze
I zapiją mój pogrzeb — oraz własną biedę:
Jeżeli będę duchem, to się im pokażę,
Jeśli Bóg [mię] uwolni od męki — nie przyjdę...

Lecz zaklinam — niech żywi nie tracą nadziei
I przed narodem niosą oświaty kaganiec;
A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei,
Jak kamienie przez Boga rzucone na szaniec!...

Co do mnie — ja zostawiam maleńką tu drużbę
Tych, co mogli pokochać serce moje dumne;
Znać, że srogą spełniłem, twardą bożą służbę
I zgodziłem się tu mieć — nieplakaną trumnę.

Kto drugi tak bez świata oklasków się zgodzi
Iść... taką obojętność, jak ja, mieć dla świata?
Być sternikiem duchami napelnionej łodzi,
I tak cicho odlecieć, jak duch, gdy odlata?

Jednak zostanie po mnie ta siła fatalna,
Co mi żywemu na nic... tylko czoło zdobi;
Lecz po śmierci was będzie gniotła niewidzialna,
Aż was, zjadacze chleba — w aniołów przerobi.

Juliusz Słowacki

W roku bieżącym mija dwusetna rocznica urodzin i sto sześćdziesiąta rocznica śmierci jednego z polskich wieszczów narodowych - Juliusza Słowackiego. Ten wybitny polski poeta okresu romantyzmu urodził się 4 września 1809 roku w Krzemieńcu, zmarł 3 kwietnia 1849 roku w Paryżu.

Juliusz Słowacki (1809 r.-1849 r.) polski poeta, dramatopisarz. Jeden z najwybitniejszych twórców romantycznych, nazywany obok A Mickiewicza i Z.Kraśińskiego „Wieszczem“.

5. rok życia

Dzieciństwo spędza w Wilnie i Krzemieńcu. Śmierć ojca. Kilka lat później - ślub matki z doktorem Augustem Becu, profesorem medycyny na Uniwersytecie Wileńskim.

10. rok życia

Wstępuje do gimnazjum Wileńskiego. Uczeń znakomity, cudowne dziecko. Już wówczas pochłania książki (Kochanowski, Krasicki, literatura antyczna).

13. rok życia

Pierwsze spotkanie z Mickiewiczem i pierwsze próby poetyckie.

15. rok życia

Ojczym Juliusza współpracuje z Nowosilcowem (gubernator rosyjski, który zarządzał zaborem rosyjskim) podczas śledztwa przeciwko filomatom. Opisać to Mickiewicz w III. części „Dziadów”. August Becu ginie od uderzenia pioruna, co też Mickiewicz opisać.

16. rok życia

Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości rozpoczyna studia na Wydziale Nauk Moralnych i Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego.

18. rok życia

Kocha się w Ludwice Śniadeckiej, odnosi sukcesy towarzyskie jako świetny tancerz, panny podziwiają jego młodzieńcze poezje.

20. rok życia.

Kończy studia i wyjeżdża do Warszawy, podejmuje pracę jako urzędnik w Komisji Skarbu. Obserwuje koronację cara Mikołaja na króla Polski.

21. rok życia

Poeta powstania listopadowego. „Hymn”, „Oda do wolności” i „Kulig” zapewniają Słowackiemu rozgłos i pierwsze honoraria autorskie. Do tematyki powstańczej wróci po latach, pisząc wiersz „Sowiński w okopach Woli”. Opuszcza Warszawę w czwartym miesiącu powstania. Przez Drezno dociera do Paryża.

22. rok życia

Zwiedza Londyn i Paryż, uczy się hiszpańskiego, poznaje Chopina.

23. rok życia

W dwóch tomikach ukazują się w Paryżu „Poezje”

24. rok życia

Podróżuje po Szwajcarii - kasyno i teatr, łamie serca dam. Wydaje trzeci tomik „Poezji”

25. rok życia

W Paryżu ukazuje się „Kordian”. Ponieważ dramat wyszedł anonimowo, przypisywano go z początku Mickiewiczowi. Latem odbywa wycieczkę w góry. Alpejskie pejzaże opisze w kilku późniejszych utworach.

26. rok życia

Nad Lemanem pisze wiersz „Rozłączenie” - nikt tak pięknie nie mówił dotąd o tęsknocie. Pracuje nad dramatem „Horsztyński”, utwór ukaże się dopiero po jego śmierci.

27. rok życia

Rozpoczyna swą najdłuższą podróż (trwała prawie rok). W Rzymie poznaje Krasińskiego, w Neapolu wchodzi na szczyt Wezuwiusza, w Mykenach ogląda Grób Agamemnona, w Atenach zachód słońca na Akropolu, w Egipcie piramidy. W El Arihs odbywa przymusową kwarantannę, w Jerozolimie spędza noc u Grobu Chrystusa (najważniejsze wydarzenie podróży), udaje się na Górę Oliwną, odnajduje groby proroków, zwiedza Betlejem. Damaszek go nie zachwyił, Bejrut trochę znudził. Ślady tej podróży znajdziemy w utworach: „Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu“, „Ojciec zadżumionych“, „Smutno mi Boże”.

29. rok życia

Pod koniec roku wyjeżdża z Włoch do Paryża. Pisze poematy

30. rok życia

W Szwajcarii powstają kolejne poematy Słowackiego oraz „Balladyna”.

31. rok życia

Ukazują się dwa kolejne dramaty: „Mazepa” i „Lilla Weneda”. W noc wigilijną bierze udział w przyjęciu na cześć Mickiewicza. W obecności ponad 40 osób doszło do słynnego pojedynku poetyckiego: Mickiewicz i Słowacki wygłosili improwizacje. Kocha się w pani Joannie Bobrowej.

32. rok życia

Posyła do druku poemat „Beniowski”. Zaraz potem wyjeżdża do Frankfurtu.

33. rok życia

Wstępuje do Koła Sprawy Bożej założonego przez Andrzeja Towiańskiego. Godzi się z Mickiewiczem.

34. rok życia

Podróżuje do Pornic nad Oceanem Atlantyckim. Po powrocie zrywa z Towiańczykami. Mickiewicz próbuje go skłonić do zmiany stanowiska.

35. rok życia

Wydaje dramaty: „Sen srebrny Salomei” i „Ksiądz Marek”, pisze tragikomedie „Fantazy”. Drugi pobyt w Pornic. Powstaje „Genezis z Ducha”. W życiu poety trwa okres mistyczny. Notuje własne sny, czyta Pismo Święte, przeobraża się nawet zewnętrznie.

36. rok życia

W nocy z 20 na 21 kwietnia doznaje mistycznej wizji. Prawdopodobnie w tym roku albo w następnym rozpoczyna prace nad poematem „Król-Duch”. Za życia poety ukaże się tylko niewielka część tego wielkiego poematu.

38. rok życia

Ostatnią książką, która ukazała się za życia poety jest „Król-Duch”.

39. rok życia

Pisze testament. Wiosną wsiada do pociągu Paryż - Kolonia. Stamtąd jedzie do Berlina. Z Berlina dyliżansem wprost do Poznania. W Wielkopolsce trwa właśnie powstanie przeciw Prusakom. Słowacki jest za kontynuowaniem walki. Po miesiącu policja pruska zmusza go do opuszczenia Poznania. Jedzie do Wrocławia, gdzie spotka się wreszcie z matką. 20 lat rozłąki z najbliższą poecie osobą zaowocowało tomem wspaniałych listów „Listy do matki”. Przez Drezno i Ostendę wraca do Paryża. W kraju był niespełna trzy miesiące. W Lipsku bezimiennie ukazuje się „Odpowiedź na Psalm przyszłości”, polemika z Krasińskim.

40. rok życia

Choruje na krwotoki (zgodnie z relacją przyjaciółki poety: Cera jego zżółkła jak pergamin, oddychał z trudnością, kaszel co chwila przerywał mu mowę.) Umiera na gruźlicę 3 kwietnia 1849 roku.

Pogrzeb odbył się na cmentarzu Montmartre w Paryżu, a za trumną szło podobno nie więcej jak 30 osób.

W 1927 roku podczas „drugiego“ pogrzebu Słowackiego za jego trumną pójda setki tysięcy Polaków. Spocznie na Wawelu, obok Mickiewicza - „By królom był równy“ (słowa z mowy pogrzebowej Józefa Piłsudskiego). Tak jak wielu romantyków europejskich Słowacki zmarł przedwcześnie w pełni sił twórczych. W przeciwieństwie do Mickiewicza zmarł nad stertą nie ukończonych rękopisów. Za życia nie zawsze doceniony i nie do końca rozumiemy, dla wielu pozostał w cieniu Mickiewicza.

Opracowała: Teresa Šišmová

Rocznice i wydarzenia kulturalne w 2009 roku

W dzisiejszym numerze „Merkuriusza“ pani Teresa Šišmová przypomina dwie „okrągłe“ rocznice jednego z najwybitniejszych polskich poetów - Juliusza Słowackiego. Na tym miejscu natomiast pragnę przypomnieć rocznice związane z innymi wybitnymi osobistościami świata nauki i kultury. W tym celu skorzystałam z „Kalendarium ważniejszych wydarzeń i wybranych rocznic literackich w 2009 roku“ opracowanego przez panią Ewę Lelek z Działu Instrukcyjno - Metodycznego WiMBP w Rzeszowie i umieszczonego na stronach internetowych www.wimbp.rzeszow.pl/biblioteki. Z „Kalendarium“ cytuję wybrane fragmenty dotyczące wydarzeń przypadających na okres od stycznia do maja. W następnym numerze przypomnimy sobie dalsze wydarzenia.

- 12 lutego 2009 roku Sejm RP przyjął uchwałę w sprawie uczczenia pamięci wybitnej polskiej kompozytorki, skrzypaczki i pedagoga - Grażyny Bacewicz, z okazji 100- lecia urodzin i 40- lecia śmierci.

- „Rok 2009 ogłoszony został przez ONZ Międzynarodowym Rokiem Astronomii. Okazją do tego jest rocznica 400 lat od pierwszego użycia teleskopu przez Galileusza. Galileusz, właśc. **Galileo Galilei** urodził się 15.II. 1564 r., a więc przed 445 laty, zmarł 9.I.1642 r. Włoski fizyk, astronom i filozof, twórca podstaw eksperymentalnomatematycznych metod badawczych w przyrodznawstwie.

- W tym roku mija 10. rocznica śmierci **Jerzego Grotowskiego**, wybitnego reżysera teatralnego, badacza i reformatora sztuki aktorskiej, pochodzącego z Rzeszowa. W 2009 roku przypada także 50. rocznica utworzenia i 25 lat od samorozwiązania Teatru Laboratorium, dlatego też z inicjatywy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kazimierza Michała Ujazdowskiego oraz Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza pod auspicjami UNESCO rok 2009 ogłoszono Rokiem Jerzego Grotowskiego.

- Instytut Pamięci Narodowej wraz ze Stowarzyszeniem Wolnego Słowa ogłosiły także obchody Roku Kultury Niezależnej, mające trwać przez cały 2009 rok aż do kwietnia 2010 roku, kiedy to przypada 20. rocznica zniesienia cenzury państwowej w Polsce.“

Rocznice w porządku chronologicznym:

- 4. I.1809 r. urodził się LOUIS BRAILLE (zm. 6.I.1852 r.), twórca pisma dla niewidomych do czytania za pomocą dotyku, nauczyciel w paryskim zakładzie dla ociemniałych. - 200. rocznica urodzin.

- 4.I.2004 r. zmarła DOROTA TERAŁOWSKA (ur. 30.VII.1938 r.), pisarka, dziennikarka, autorka powieści fantasy, psychologiczno-obyczajowych.

- 13.I.1984 Zmarł WŁADYSŁAW RYMKIEWICZ (ur. 17.V.1900 r.), powieściopisarz, adwokat, autor powieści z dziejów Polski i społeczno-obyczajowych, współpracownik Polskiego Radia, od 1979 r. członek Klubu Adwokatów Pisarzy - 25. rocznica śmierci

- 14.I.1934 r. urodził się **MAREK HŁASKO** (zm. 14.VI.1969 r.), pisarz, autor znanych opowiadań, będących wyrazem sprzeciwu wobec poetyki i zakłamania literatury socrealistycznej, współpracownik tygodnika „Po prostu” i „Nowej Kultury”; od 1958 r. na emigracji - 75. rocznica urodzin, 40. rocznica śmierci

- 15.I.1869 r. urodził się **STANISŁAW WYSPIAŃSKI** (zm. 28.XI.1907 r.), dramatopisarz, poeta, malarz, reformator teatru, największy obok romantyków twórca polskiego dramatu -140. rocznica urodzin
- 15.I.1929 r. urodził się **MARTIN LUTHER KING** (zm. 4.IV.1968 r.), amerykański duchowny protestancki, bojownik o prawa Murzynów, działacz na rzecz równouprawnienia i zniesienia dyskryminacji rasowej, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1964 r. - 80. rocznica urodzin
- 17.I.2004 r. zmarł **CZESŁAW NIEMEN**, właśc. Czesław Wydrzycki (ur. 16.II.1939 r.), piosenkarz i kompozytor wielu znanych piosenek, również twórca muzyki instrumentalnej filmowej, teatralnej - 5. rocznica śmierci , 70. rocznica urodzin
- 19.I.1839 r. urodził się **PAUL CÉZANNE** (zm. 22.X.1906 r.), malarz francuski, jeden z najwybitniejszych twórców sztuki nowoczesnej -170. rocznica urodzin
- 21.I .1874 r. urodził się **WINCENTY WITOS** (zm.31.X.1945 r.), polityk, działacz ruchu ludowego, w latach 1920-21 premier Rządu Obrony Narodowej - 135. rocznica urodzin
- 23.I.1989 r. zmarł **SALVADOR DALI** (ur. 11.V.1904 r.), hiszpański malarz i grafik, wybitny przedstawiciel surrealizmu, jego malarstwo to ekstremalny naturalizm w połączeniu z irracjonalną tematyką - 20. rocznica śmierci , 105. rocznica urodzin
- 27.I.1999 r. - zmarł **JERZY TUROWICZ** (ur. 10.XII.1912 r.), dziennikarz, publicysta katolicki, redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”, działacz społeczny - 10. rocznica śmierci
- 28.I.1954 r. zmarł **EUGENIUSZ ROMER** (ur. 3.I. 1871 r.), geograf, twórca nowoczesnej kartografii polskiej, profesor Uniwersytetów Lwowskiego i Jagiellońskiego, autor atlasów i podręczników - 55. rocznica śmierci
- 3.II.1899 r. zmarł **JULIUSZ KOSSAK** (ur. 29.X.1824 r.), malarz i rysownik polski, autor scen batalistycznych, historycznych i rodzajowych, reprezentant nurtu swojskiego w malarstwie polskim XIX w. - 110. rocznica śmierci, 185. rocznica urodzin
- 3.II.1809 r. urodził się **FELIX MENDELSSOHN – BARTHOLDY** (zm. 4.XI.1847 r.), niemiecki kompozytor okresu romantyzmu, organista, autor symfonii, uwertur koncertowych, oratoriów i pieśni - 200. rocznica urodzin
- 6. II. - 5.IV.1989 r. - rozmowy Okrągłego Stołu, prowadzone przez przedstawicieli władz PRL, opozycji i Kościoła, w wyniku których rozpoczęła się transformacja ustrojowa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej - 20. rocznica
- 12.II.1809 r. urodził się **CHARLES ROBERT DARWIN** [Karol Darwin] (zm. 19.IV.1882 r.), przyrodnik angielski, twórca teorii ewolucyjnego powstawania gatunków zwierzęcych i roślinnych w drodze doboru naturalnego - 200. rocznica urodzin
- 14.II.1919 r. zmarł **WIKTOR GOMULICKI** (ur. 17.X.1848 r.), poeta, powieściopisarz, eseista, bibliofil, badacz historii Warszawy, kolekcjoner, jeden z najważniejszych twórców polskiego pozytywizmu - 90. rocznica śmierci
- 20.II.1894 r. urodził się **JAROSŁAW IWASZKIEWICZ** (zm. 2.III. 1980 r.), prozaik i poeta, współtwórca grupy poetyckiej Skamander, autor znanych opowiadań, powieści, szkiców i wspomnień, wieloletni redaktor „Twórczości”, prezes ZLP - 115. rocznica urodzin
- 21.II. 1984 r. zmarł **MICHAŁ ALEKSANDROWICZ SZOŁOCHOW** (ur. 24.V.1905 r.), prozaik rosyjski, twórca znanej epopei powieściowej *Cichy Don*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1965 r. - 25. rocznica śmierci
- 22.II.1814 r. urodził się **OSKAR KOLBERG** (zm. 3.VI.1890 r.), folklorysta, etnograf, muzyk i kompozytor, wybitny znawca polskiej kultury ludowej - 195. rocznica urodzin
- 23.II.1859 r. zmarł **ZYGMUNT KRASIŃSKI**, hr. (ur. 19.II.1812 r.), dramatopisarz i poeta, jeden z czołowych polskich romantyków, twórca historiozoficznego dramatu romantycznego - 150. rocznica śmierci
- 2.III.1824 r. urodził się **BEDŘICH SMETANA** (zm. 12.V.1884 r.), kompozytor czeski, twórca narodowego stylu w muzyce czeskiej, pianista, pedagog muzyczny i dyrygent, w twórczości dążył do zespolenia elementów folkloru z osiągnięciami muzyki neoromantycznej - 185. rocznica urodzin, 125. rocznica śmierci
- 4.III.1819 r. urodziła się **NARCYZA ŻMICHOWSKA**, pseud. Gabryella (zm. 24.XII. 1876 r.), powieściopisarka, poetka, pedagog, w twórczości łączyła wnikliwą analizę psychologii uczuć z krytyką salonowego życia - 190. rocznica urodzin
- 5.III.1994 r. zmarł **JAN DOBRACZYŃSKI** (ur. 20.IV.1910 r.), pisarz, działacz społeczny, uczestnik wojny obronnej 1939 i ruchu oporu, współredaktor wydawnictw konspiracyjnych, członek Zrzeszenia Pisarzy Katolickich i ZLP - 15. rocznica śmierci

- 6.III.1909 r. urodził się **STANISŁAW JERZY LEC** (zm. 7 V 1966), poeta i satyryk, aforysta, współpracownik pism satyrycznych „Cyrulik Warszawski” i „Szpilki”, autor znanych tomów aforyzmów, gdzie posługując się ostrym dowcipem budował trafny komentarz do współczesnych zjawisk społecznych - 100. rocznica urodzin
- 7.III.1839 r. urodził się **ADOLF DYGASIŃSKI** (zm. 3.VI.1902 r.), pedagog, publicysta, pisarz, wydawca i księgarz, popularyzator myśli pozytywistycznej oraz teorii Ch. R. Darwina - 170. rocznica urodzin
- 12.III.1999 r. przyjęcie Polski do NATO - 10. rocznica
- 13.III.1899 r. urodził się **JAN LECHOŃ**, właśc. Leszek Serafinowicz (zm. 8.VI.1956 r.), poeta i satyryk, eseista, tłumacz, krytyk literacki i teatralny, współtwórca grupy poetyckiej Skamander - 110. rocznica urodzin
- 14.III.1879 r. urodził się **ALBERT EINSTEIN** (zm. 18.IV.1955 r.), wybitny niemiecki fizyk, twórca szczególnej i ogólnej teorii względności, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 r. - 130. rocznica urodzin
- 14.III.1804 r. urodził się **JOHANN STRAUSS**, ojciec (zm. 25 IX 1849), austriacki kompozytor walców, polek, kadryli, marszów, ceniony skrzypek i dyrygent - 205. rocznica urodzin , 160. rocznica śmierci
- 23.III.1794 r. rozpoczęło się Powstanie Kościuszkowskie - 215. rocznica
- 25.III. 1954 r. - Zmarł **LEON SCHILLER**, właśc. Leon Jerzy Schiller de Schildenfeld (ur. 14.III.1887 r.), reżyser, krytyk i teoretyk teatru, aktor kabaretu literackiego Zielony Balonik, autor wspomnień i esejów - 55. rocznica śmierci
- 28.III.1914 r. urodził się **BOHUMIL HRABAL** (zm. 3.II.1997 r.), pisarz czeski, w twórczości przeciwstawił się obowiązującym wzorcom poetyki realistycznej, autor znanych opowiadań i powieści, także autobiografii - 95. rocznica urodzin
- 28.III.1994 r. zmarł **EUGÈNE IONESCO** (ur. 26 XI 1912), dramaturg francuski pochodzenia rumuńskiego, przedstawiciel awangardy teatralnej, jeden z twórców tzw. teatru absurdu - 15. rocznica śmierci
- 30.III.1844 r. urodził się **PAUL MARIE VERLAINE** (zm. 8.I.1896 r.), poeta francuski, jeden z najwybitniejszych twórców symbolizmu, jego liryka odznacza się wybitnymi walorami muzycznymi - 165. rocznica urodzin
- 1.IV.1809 r. urodził się **NIKOLAJ WASILJEWICZ GOGOL** (zm. 4.III.1852 r.), rosyjski prozaik pochodzenia ukraińskiego, dramaturg, publicysta, wybitny satyryk, autor znanych nowel i powieści z życia ludu ukraińskiego - 200. rocznica urodzin
- 3.IV.1849 r. zmarł **JULIUSZ SŁOWACKI** (ur. 4.IX.1809 r.), poeta, dramaturg, twórca polskiego dramatu romantycznego, nowator w zakresie środków artystycznych, poeta powstania listopadowego - 160. rocznica śmierci , 200. rocznica urodzin
- 6.IV.1914 r. zmarł **JÓZEF CHELMOŃSKI** (ur. 7.XI.1849 r.), malarz, przedstawiciel kierunku realistycznego, największą popularność przyniosły mu sceny wiejskie - 95. rocznica śmierci , 160. rocznica urodzin
- 7.IV.1614 r. zmarł **EL GRECO**, właśc. Dominikos Theotokopulos (ur. 1.X.1541 r.), hiszpański malarz pochodzenia greckiego, jeden z czołowych przedstawicieli manieryzmu - 395. rocznica śmierci
- 8.IV.1909 r. zmarła **HELENA MODRZEJEWSKA**, właśc. Jadwiga Helena Misel (ur. 12.X.1840 r.), najwybitniejsza aktorka, największa tragiczka polska o światowej sławie, propagatorka utworów Szekspira w Polsce - 100. rocznica śmierci
- 10.IV.1954 r. zmarł **AUGUSTE MARIE LOUIS NICOLAS LUMIÈRE** (ur. 19.X.1862 r.), chemik, fototechnik i wynalazca francuski, wraz z bratem Louistem Jeanem pionier kinematografii, organizator pierwszej publicznej projekcji filmowej w 1895 r. * 55. rocznica śmierci
- 10.IV.2004 r. zmarł **JACEK KACZMARSKI** (ur. 22.III.1957 r.), poeta i kompozytor, prozaik, twórca tekstów piosenek, pieśniarz, znany głównie dzięki piosenkom o tematyce historycznej i społeczno-politycznej - 5. rocznica śmierci
- 13.IV. - **ŚWIATOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR KATYŃIA**
- 16.IV.1844 r. urodził się **ANATOLE FRANCE**, właśc. François Anatole Thibault (zm. 12.X.1924 r.), francuski pisarz i krytyk literacki, bibliofil, członek Akademii Francuskiej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1921 r. - 165. rocznica urodzin , 85. rocznica śmierci
- 19.IV.1824 r. zmarł **GEORGE GORDON BYRON**, lord (ur. 22 I 1788), angielski poeta, jeden z czołowych twórców europejskiego romantyzmu - 185. rocznica śmierci

- 21.IV.1699 r. zmarł **JEAN BAPTISTE RACINE** (zm. 21.XII.1639 r.), poeta i dramaturg francuski, jeden z głównych przedstawicieli klasycyzmu - 310. rocznica śmierci, 370. rocznica urodzin
- 23.IV.1564 r. urodził się **WILLIAM SHAKESPEARE** [William Szekspir] (zm. 23.IV.1616 r.), angielski dramaturg, poeta i aktor, uznawany za najwybitniejszego dramatopisarza literatury światowej, którego twórczość znacząco wpłynęła na kształtowanie się nowoczesnego teatru europejskiego - 445. rocznica urodzin
- 23.IV.1899 r. urodził się **VLADIMIR NABOKOV** [Władimir Władimirowicz Nabokow], pseud. W. Sirin (zm. 2.VII.1977 r.), powieściopisarz amerykański pochodzenia rosyjskiego, filolog, wykładowca literatury na uczelniach amerykańskich - 110. rocznica urodzin
- 28.IV.1904 r. urodził się **JAN IZYDOR SZTAUDYNGER** (zm. 12 IX 1970), poeta i satyryk, tłumacz, organizator i propagator teatrów lalkowych - 105. rocznica urodzin
- 1.V.1904 r. zmarł **ANTONIN DVOŘÁK** (ur. 8.IX.1841 r.), kompozytor czeski, organista i profesor muzyki, w twórczości korzystał głównie z tematów i rytmów czeskiej muzyki ludowej - 105. rocznica śmierci
- 1.V.1899 r. urodził się **WITOLD JAN DOROSZEWSKI** (zm. 26.I.1976 r.), językoznawca polski, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, członek PAN, redaktor „Słownika języka polskiego” - 110. rocznica urodzin
- 1.V.2004 r. Polska wraz z dziewięcioma innymi państwami została oficjalnie przyjęta do Unii Europejskiej - 5. rocznica
- 2. V. - **DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ**
- 2.V. 1519 r. zmarł **LEONARDO DA VINCI** (ur. 15.IV.1452 r.), włoski malarz, rzeźbiarz, architekt i teoretyk sztuki, technik, filozof, badacz przyrody, jeden z największych artystów renesansu, autor wynalazków technicznych i naukowych - 490. rocznica śmierci
- 3.V. - **ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA**
- 3.V.1469 r. urodził się **NICCOLÒ MACHIAVELLI** (zm. 21.VI.1527 r.), florencki historyk, dyplomata, filozof, pisarz społeczny i polityczny, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli włoskiego renesansu, twórca doktryny politycznej zw. *makiawelizmem*, zalecającej stosowanie przemocy i podstępny w myśl zasady „cel uświęca środki” - 540. rocznica urodzin
- 5.V.1819 r. urodził się **STANISŁAW MONIUSZKO** (zm. 4.VI.1872 r.), kompozytor, organista, dyrygent i pedagog, twórca polskiego stylu narodowego w operze. 190. rocznica urodzin
- 9.V.1924 r. urodził się **BULAT SZALWOWICZ OKUDŻAWA** (zm. 12.VI. 1997 r.), rosyjski bard, poeta i prozaik pochodzenia gruzińsko-ormiańskiego, kompozytor popularnych ballad i pieśni lirycznych i satyrycznych, które wykonywał przy akompaniamencie gitary - 85. rocznica urodzin
- 12.V.1364 r. - założenie Akademii Krakowskiej - 645. rocznica
- 16.V.1984 r. zmarł **IRWIN SHAW**, właśc. Irwin Gilbert Shamforoff (ur. 27.II.1913 r.), pisarz amerykański, scenarzysta, autor powieści o tendencjach pacyfistycznych oraz powieści psychologiczno-obyczajowych - 25. rocznica śmierci
- 20.V.1799 r. urodził się **HONORÉ DE BALZAC** (zm. 18.VIII.1850 r.), pisarz francuski, jeden z najbardziej reprezentatywnych twórców literatury francuskiej, ojciec powieści realistycznej - 210. rocznica urodzin
- 24.V.1939 r. zmarł **ALEKSANDER BRÜCKNER** (ur. 29.I.1856 r.), filolog polski, sławista i historyk kultury, wykładowca uniwersytetów we Lwowie, Wiedniu, Berlinie, członek Akademii Umiejętności - 70. rocznica śmierci
- 27.V.1564 r. zmarł **JEAN CALVIN (CAUVIN)** [Jan Kalwin] (ur. 10.VII.1509 r.), francuski reformator religijny, twórca doktryny religijnej kalwinizmu, przyjętej przez kościoły ewangelicko-reformowane - 445. rocznica śmierci , 500. rocznica urodzin
- 31.V.1809 r. zmarł **JOSEPH HAYDN** (ur. 31.III.1732 r.), austriacki kompozytor, jeden z najbardziej dojrzałych twórców muzyki symfonicznej, sonat, oper, mszy i oratoriów - 200. rocznica śmierci

Opracowała: Krystyna Olaszek-Kotynek

Post scriptum

Wiosna w pełni, lato tuż, tuż. Maj od lat związany jest z festiwalem folklorystycznym PRAGA SERCE NARODÓW, w którym (ostatnio raczej formalnie) ma swój wkład i Klub Polski. Miasto Praga przyznało wprawdzie granty finansowe na ten cel, ale organizatorom trudno związać koniec z końcem zwłaszcza, że środki wpłyną po zakończeniu imprezy. Życzyć sobie tylko trzeba, żeby wszystkich co troszczą się o to, by festiwal nie znikł z mapy działalności mniejszości narodowych w Pradze, nie zniechęciły męczące, z nie zawsze wiadomym wynikiem zabiegi. O ile stan finansów pozwoli, to festiwal miał by się odbyć w ostatnich dniach maja – w sobotę 30. z występami na Rynku Staromiejskim, w niedzielę 31. - galakoncercie w teatrze „Na vinohradech“. Byłoby dobrze, gdybyśmy zaistnieli przynajmniej jako widzowie – zachęcam.

Władysław Adamiec

Zaproszenia

Serdecznie zapraszamy na powtórkę zebrania sprawozdawczo wyborczego w **dniu 25 czerwca (czwartek) o godzinie 17**, które odbędzie się w DMN, Vocelova 3, Praga 2.

Parafia Matki Teresy przygotowuje na wrzesień pielgrzymkę do Polski. Informacje można zyskać bezpośrednio u organizatorów – tel. 606 296 419, 731 402 478, lub na stronach internetowych www.kcmt.cz (Komunitní centrum Matky Terezy). *Zarząd KP*

Kilka przyjacielskich adresów

www.klubpolski.cz – www.polonica.cz – www.polskyinstitut.cz – www.polemb.net –
www.szkolapolskawpradze.com – www.krecik.euweb.cz – polkiwpradze.blox.pl –
polacywpradze.blox.pl – www.pzko.cz – www.polonusbrno.org – www.parafiwpradze.pl –
www.kcmt.cz – www.limbora.cz

